

Universitetet
i Stavanger

FAKULTET FOR UTDANNINGSVITENSKAP

BACHELOROPPGAVE

Studieprogram: BBLBAC -
Barnehagelærerutdanningen

Høst 2022

Forfatter: Victoria Nesheim Nordahl

Kandidatnummer: 5050

Tittel: Bacheloroppgave høsten 2022 – Barns lekekompetanse i barnehagen

Antall ord: 7225 Antall sider: 27

Fag: BULL – Barns utvikling, lek og læring

Hoved begreper i oppgaven : Lekekompetanse, sosial kompetanse, lekegrupper

Stavanger, 04.01/2022.....
dato/år

Sammendrag:

Oppgaven omhandler lekekompetanse og er skrevet basert på problemstillingen: «Hvordan beskriver barnehagelærere sin medvirkning i barns utvikling av lekekompetanse?». For å belyse denne problemstillingen har jeg valgt forskningsspørsmålene «Hvordan kan man definere lekekompetanse, og hvorfor er sosial kompetanse viktig i dette?», «Hva er viktigheten med barn-barn relasjoner i lek?», «Hvorfor er det viktig at barn klarer å komme i lek med hverandre og utvikle lekekompetansen sin?» og «Hvorfor er voksenrollen viktig med henhold til lekekompetanse?». Som metode har jeg tatt i bruk kvalitativ metode for å komme mer personlig inn i barnehagelærernes hverdag og arbeid i barnehagen. Jeg har valgt å trekke inn teori om lekekompetanse, sosial kompetanse, lekegrupper, samt Piagets kognitive teori m.m. for å belyse dataene fra intervjuene. Oppgaven belyser viktigheten av et pedagogisk blikk i barnehagens hverdag og hvordan man skal kunne legge til rette for at barns sosiale utvikling.

Forord:

Til tross for at selve pandemien har så å si blitt «over» med tanke på at man ikke lenger har noe avstandspåbud, eller må bruke maske ut forbi hjemmet, har fortsatt covid-19 en effekt likt som influensa. I den siste tiden har barnehagepersonell i hele landet vært preget av både influensa og covid-19, og særlig i mitt nærområde – omgangssyken. I tillegg har det også vært streik i mange private barnehager. Dette har vært en av de største utfordringene, og har gjort det vanskeligere å skaffe informanter, men jeg kjenner meg heldig som har flere barnehagelærere som jeg har relasjon til.

Jeg til takke alle informanter som har deltatt, og min veileder som har hjulpet meg forstå oppgaven og se til at jeg fikk skrevet om det jeg var interessert i.

Videre vil jeg særs takke min storesøster for all støtte og veiledning jeg har fått i den siste tiden før innlevering. Det har vært enn stor faktor for min motivasjon til å komme i mål.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning:	5
1.1 Tema og bakgrunn for valg av tema	5
1.2 Problemstilling og avgrensing	5
1.3 Oppgavens struktur	6
2.0 Teori og faglitteratur:	6
2.1 Hvordan kan man definere lekekompetanse, og hvorfor er sosial kompetanse viktig i dette?	6
2.2 Lekegrupper som verktøy i barnehagen	8
2.3 Hva er viktigheten med barn-barn relasjoner i lek?	8
2.4 Hvorfor er det viktig at barn klarer å komme i lek med hverandre og utvikle lekekompetansen sin?	9
2.5 Hvorfor er voksenrollen viktig med henhold til lekekompetanse?.....	9
3.0 Metode:	10
3.1 – Valg av metode	10
3.2 Pålitelighet og gyldighet – Reliabilitet og validitet	11
3.3 Intervjuform og informanter	11
3.4 Gjennomførelsen av den empiriske analysen	12
3.5 Erfaringer	12
4.0 Empiri:	13
4.1 Spørsmål fra intervju	13
5.0 Drøfting:.....	18
5.1 Lekekompetanse og sosial kompetanse	18
5.2 Bruk av lekegrupper for økning av barns lekekompetanse	19
5.3 Voksenrollens viktighet for barns utvikling av lekekompetanse.....	20
5.4 Barn-barn relasjoner og viktigheten av den i lek.....	20
6.0 Avslutning:.....	21
7.0 Litteraturliste:.....	23

8.0 Vedlegg:.....	24
8.1 Vedlegg 1:	24
8.2 Vedlegg 2:	25

1.0 Innledning:

1.1 Tema og bakgrunn for valg av tema

Lek er et fenomen som man kan oppdage at barn tar del i fra en tidlig alder. Det er noe som er lystbetont og har en betydning for barnas trivsel og meningsskaping (Tholin, 2018, s.44). For barn, er lek noe av det mest sentrale i en barnehagehverdag, og det er både noe som faller dem naturlig, men som også må læres. Ved å lære å leke både sammen med voksne og andre barn, utvikler de lekekompetanse og utvider spektret av lek de evner. Det er dette som jeg har interessert meg mest i å undersøke, og finne ut av hvordan arbeidet for at barn utvikler lekekompetanse utføres. Jeg er også nysgjerrig på å finne ut hvor mye vekt det egentlig legges på utvikling av lekekompetanse i barnehagen, og hvor tydelig det kommer frem. Jeg har også valgt å sette et fokus på hvor tett sosial kompetanse og lekekompetanse henger sammen, da man ikke kan ha den ene uten den andre. For meg var det interessant å se hvordan barnehagelærere faktisk jobber med det, og hva deres forståelse av lekekompetanse er, da det kan variere mye.

1.2 Problemstilling og avgrensning

I denne oppgaven har jeg valgt å ta for meg problemstillingen «Hvordan beskriver barnehagelærere sin medvirkning i barns utvikling av lekekompetanse?». Dette er en problemstilling jeg tenker er svært relevant i barnehagens hverdag. Gjennom dette spørsmålet ønsker jeg å belyse hvordan barnehagelærere kan tolke begrepet «lekekompetanse» og hvordan de kan se på sin egen rolle i barnas utvikling innen lek. For å kunne begrense emnet jeg skal skrive om har jeg valgt følgende forskningsspørsmål: «Hvordan kan man definere lekekompetanse, og hvorfor er sosial kompetanse viktig i dette?», «Hva er viktigheten med barn-barn relasjoner i lek?», «Hvorfor er det viktig at barn klarer å komme i lek med hverandre og utvikle lekekompetansen sin?» og «Hvorfor er voksenrollen viktig med henhold til lekekompetanse?».

Nytten av denne problemstillingen i en pedagogisk hverdag er for å observere hvordan barnehagelærere jobber for å hjelpe barn med å utvikle sin lekekompetanse, og for å kunne se når det er behov for hjelp. Det er også for å gi meg et innblikk i informantenes hverdag ettersom de allerede er utdannet, slik at jeg kan selv forbedre min egen hverdag når jeg er i full jobb. Ved å utvide mitt spekter av kunnskap, vil jeg kunne få et bedre potensial for å bedre min egen arbeidshverdag, samt forbedre utbytte barna jeg jobber med vil få. Den nye kunnskapen jeg får, vil også kunne bli meddelt videre til andre ansatte. Det kan hjelpe til å skape ord for den 'tause kunnskapen' som de ansatte ellers har, hvilket omhandler den

praktiske yrkeskunnskapen, det som er innebygd i rutine, tilvante praksis, og spontane reaksjoner (Gunnestad, 2019, s. 37).

1.3 Oppgavens struktur

Innledningsvis vil jeg ta opp tema og bakgrunn for oppgaven relatert til lekekompetansen, og dens nære relasjon til sosial kompetanse. I kapittel 2 presenteres teori og faglitteratur som er relevant for problemstillingen og fungerer som en del av grunnlaget for forskningsarbeidet. Ulike sentrale begreper vil bli tatt opp og beskrevet etter relevans for problemstillingen. I kapittel 3 beskrives valget av metode, hvordan den er blitt tatt i bruk, og de erfaringene jeg har fått etter metoden var gjennomført. Videre vil jeg også gå gjennom de etiske faktorene med henhold til metoden, og hva som man må være klar over for å beskytte informantenes anonymitet i en undersøkelse. Analysen blir beskrevet i kapittel 4, hvor jeg vil ta resultatene fra intervjuene og sette opp mot hverandre. I kapittel 5 presenteres og drøftes funnene i lys av den tidligere presenterte teorien. Til slutt, i kapittel 6, oppsummeres de viktigste funnene og oppgaven rundes av ved hjelp av refleksjoner og erfaringer fra arbeidsprosessen.

Vedlegg 1 består av intervjuguiden jeg har formulert og tatt i bruk av i intervjuene, og inneholder alle spørsmålene. Vedlegg 2 består av informasjonsskrivet og samtykkeskjemaet, som jeg videresendte til hver informant før intervjuene.

2.0 Teori og faglitteratur:

2.1 Hvordan kan man definere lekekompetanse, og hvorfor er sosial kompetanse viktig i dette?

I en barnehagelærers hverdag har man ansvar for flere barns trivsel og samhandling. Etter rammeplanen for barnehagen (2017), har man som barnehagelærer ansvar å sørge for å ivareta barns behov for lek, og veilede dem i lek dersom den medfører uheldige samspillsmønstre (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.20). Dette er i tråd med barnehageloven (2005), som sier at barnehager har som ansvar for å sørge for at den har et godt miljø som arbeider med å fremme barns lek og læring (§ 41. Nulltoleranse og forebyggende arbeid). Det å sørge for at barn får et miljø for god lek og veiledning i lek ved behov, er tett knyttet til barns læring av lekekompetanse. Gjennom dette kan en tolke lekekompetanse som noe av det viktigste i henhold til barns lek og gjennomførelsen av lek. Lekekompetanse i seg selv er et stort begrep som ikke er like lett å forklare. Begrepet 'kompetanse' alene beskrives i Tholin (2013) av Pär Nygren, som *handlingskompetanse*,

og er noe som kommer til uttrykk i konkrete situasjoner. Etter Nygrens definisjon er ikke kompetanse noe statisk, men noe som er dynamisk og varierer alt etter hvilken kontekst vedkommende er i (s.24). Ved å binde denne definisjonen av kompetanse sammen med lek, samsvarer det med Udirs beskrivelse av lekekompetanse. Det beskrives som det barna utvikler ved å observere andre barn og voksne, og erfare selv. Selv for at barnet kan erfare situasjoner på egenhånd, er det svært viktig at de ansatte er til stede og kan støtte opp om under barnet og hjelpe til (Utdanningsdirektoratet, 2018).

Barn er sosiale av natur helt fra de er født og kommuniserer i form av både kroppslige og språklige handlinger, ofte i form av lek. Ved å gjøre det fra en ung alder, bygger barna opp det man beskriver som *sosial kompetanse*, hvilket handler om det å kunne kommunisere og samhandle med andre i forskjellige situasjoner på en god måte. Innenfor kompetanse i barnehagen, er sosial kompetanse svært viktig for barn i lek og er nært knyttet til lekekompetanse. Lekekompetanse er avhengig av sosial kompetanse, og sosial kompetanse i lek er avhengig av lekekompetanse. Sosial kompetanse kan defineres som “dyktighet i å tilegne seg kontekstspesifikke sosiale mål som resulterer i positive handlinger og presentasjoner ikke bare for en selv, men også med tanke på andre” (Wentzel, 2005, sitert i Lillemyr, 2018, s. 220). Et barn som evner å samhandle godt med andre, vil kunne tilpasse seg felleskapet letter og derved bli en synlig deltaker som kan tydeliggjøre sin plass (Utdanningsdirektoratet, 2018). Den sosiale kompetansen et barn erverver gjennom erfaring og øvelse, er svært viktig og relevant for dets utvikling av lekekompetanse. Jean Piagets kognitive teori om barns utvikling kan sees på som relevant i sammenheng med dette forskningsspørsmålet. I *Utviklingspsykologiske perspektiv på barns oppvekst* (Askland & Sataøen, 2019) introduseres Piagets teori om assimilasjon og akkomodasjon hos barn, som oppstår i det sansemotoriske stadiet(s. 183). Assimilasjon defineres som evnen til å “gjøre lik”, som da omfatter at nye inntrykk blir koblet til barnets forrige erfaringer, deres allerede formede *skjemaer*. Akkomodasjon skjer når de nye inntrykkene ikke passer inn i de allerede formede skjemaene. Endringen av de allerede formede skjemaene skjer slik at de nye inntrykkene passer inn i barnets tolkning av verden(s. 181). Akkomodasjon og assimilering skjer samtidig og er i samspill med hverandre for å dokumentere verden rundt barnet. Det er i denne sammenheng Piaget tar opp koherensen mellom lek og assimilering, da han anser lek som den reneste formen for assimilasjon, ettersom barnet tar i bruk skjemaet sitt for gleden leken gir barnet. Videre vil imitasjon være et eksempel på ren akkomodasjon, da barnet kopierer en adferd de ikke har skjemaene for å utføre selvstendig enda (s. 183). Det er da mulig å tolke utifra disse

påstandene at det er gjennom indre motivasjon til lek barnet lærer de sosiale kodene i barnets næreste sosiale sfære. Selv om lek er en svært naturlig del av et barns liv er det fortsatt noen tilfeller der barnehagelek kan oppleves som kaotisk og uoversiktlig. Det er i slike tilfeller barnehagelæreren har et ansvar til å ta hånd om barnet, gjerne gjennom lekegrupper.

2.2 Lekegrupper som verktøy i barnehagen

Lekegrupper kan defineres som grupper som er strategisk etablert for å kunne sørge for at barn for best mulig utbytte fra leken. I Utdanningsdirektoratets veileder *Barns trivsel – voksnes ansvar* (Udir, 2018) beskrives lekegrupper som en voksenetablert lek i et avskjermet og rolig område sammen med få barn. Barnehagelæreren har overordnet overblikk, og har selv ansvar for å organisere og initiere selve leken. Under selve leken er det barna som er de mest aktive i leken, da det er ikke den ansatte som skal være i senter, men barna (Sjøvik, 2020, s.248). Dette kan være en effektiv metode å jobbe målrettet for barns trivsel, relasjonsbygging og sosial kompetanse i et mer kontrollert og avskjermet miljø. Dette legger til grunn en oversiktig og strukturert situasjon med få deltakere, som igjen gjør det til en tryggere sosial opplevelse der barna kan enklere forstå sammenhengen i leken og kunne følge med i denne lekens tema (Udir, 2018).

2.3 Hva er viktigheten med barn-barn relasjoner i lek?

For å kunne belyse dette forskningsspørsmålet må en ta Vygotskijs proksimale utviklingssone i betraktning (Askland & Sataøen, 2019, s. 195,). Vygotskij deler barnas utvikling inn i hovedsakelig to deler; *det aktuelle utviklingsnivået* og *den nærmeste utviklingssonen*. Det aktuelle utviklingsnivået defineres som de ferdighetene barnet kan utøve selv, deriblant barnets kunnskap om fenomener og hendelser. Dette er det nivået barnet har bygget seg opp til når observasjonstidspunktet skjer. Den nærmeste utviklingssonen er da det potensialet barnet har fra observasjonstidspunktet. Dette potensialet vil kunne utvikle seg dersom barnet har tilgang til hjelp gjennom sosialt samspill. Denne hjelpen kan komme i form av en voksen eller et jevnaldrende barn som er mer kompetent innenfor potensialområdet (s. 195). Gjennom dette samspillet, spesielt med andre jevnaldrende barn, vil barnet ha fått en inngang til den aktuelle i barnegruppen de hører til. Dette åpner døren til den felles kulturen og de kollektive normene som eksisterer i barnemiljøet rundt dem (s. 195-196). Gjennom dette kan en også trekke inn

assimilering, da barnet ønsker å gjøre likt som sine lekekamerater, noe som er vanskelig å gjøre dersom barnet bare får hjelp fra en voksen.

2.4 Hvorfor er det viktig at barn klarer å komme i lek med hverandre og utvikle lekekompetansen sin?

I Williams (2019) skrives det om hvordan barn møter hverandre i mange situasjoner, der mange av situasjonene er laget med utgangspunkt i at barna skal bli kjent med hverandre. Barna skal oppleve mye gjennom sosiale situasjoner, deriblant lære hvordan de kommer inn i en pågående lek, hvordan de kan få seg nye venner og opprettholde dette vennskapet, hvordan de verner om lekeaktiviteten sin, hvordan de får innflytelse i gruppen de er en del av, og hvilke regler som gjelder i disse forskjellige situasjonene (Williams, 2019, s. 21). Gjennom disse møtene legges det opp til at barna skal kunne gjennomgå en utvikling, både sosialt og emosjonelt, som skal hjelpe dem i å definere og utfordre sin kommunikasjonsevne, evnen i å lytte og bli lyttet til, erfare hvordan andre har sine egne oppfatninger og hvordan de selv skal håndtere andres perspektiver (Williams, 2019, s. 21). I slike nøye planlagte situasjoner legger pedagoger opp til å styrke barns følelser av tilhørighet og fellesskap (Lillemyr, 2018, s. 222).

2.5 Hvorfor er voksenrollen viktig med henhold til lekekompetanse?

Williams (2019) skriver om viktigheten av voksnes tilstedeværelse under barns lek, her i hovedsak som en observerende og ledende voksen. Det er den voksnes ansvar å legge opp til barns læring i fellesskap, da ved å legge opp til å se hvordan enkeltbarn fungerer i barnegruppens fellesskap (Williams, 2019, s. 22). De voksnes ansvar begynner med å skape et miljø som gir mulighet for barna å oppleve at de har øvingsarenaer på kommunikasjon, tankeutveksling, idémyldring, omsorgsutøving og deltakelse. Utifra dette kan en se for seg at dette gir barnet en identitet i barnegruppen, da de kan måle seg mot hverandre. Det er også gjennom slike arenaer den voksne kan fange opp dersom det utvikles mønstre som ikke er gunstige for fellesskapet. De voksne må bruke et *pedagogisk blikk*, der de må se forbi situasjonens ytre og følge med på situasjonens store og små elementer, samtidig som de må reflektere over hvordan barna i situasjonen kan ha erfart hendelsen (Tholin, 2013 s.107). Barnegruppene kan utvikle mønstre som fører til en ujevn maktfordeling, utestenging og mobbing, som igjen vil kunne føre til at barn blir en inaktiv deltaker i barnegruppen. Det er ikke alltid barn klarer å leke sammen, selv om det er et

positivt samspill som er ønskelig. Da trengs en voksen. Ansvar for at alle er inkludert er alltid den voksnes sitt (Williams, 2019, s. 23).

3.0 Metode:

I denne delen vil jeg presentere mitt valg av metode, hvordan planleggingsprosessen foregikk, og hva erfaringene mine har vært. Jeg vil også ta med perspektiv gjeldende pålitelighet og gyldighets-problematikken.

3.1 – Valg av metode

Metode er et redskap man tar i bruk for kunne møte med noe man ønsker å undersøke – for å komme fram til data som kan gi videre kunnskap (Dalland, 2020, s.54). Jeg ønsket å skrive en empirisk oppgave, og valgte derfor å bruke kvalitativt intervju som metode. Det kvalitative intervjuet er en kvalitativ metode, som går ut på at man samler inn data som ikke kan måles eller tallfestes, men gi ny forståelse og mening (Dalland, 2020, s.54). Ettersom jeg hadde bestemt meg for dette på forhånd, formulerte jeg problemstillingen i tråd med oppgavens retning. Ved å tydeliggjøre retningen til oppgaven og snevre inn det jeg ønsket å undersøke i problemstillingen, gjorde det også lettere å deretter formulere en intervjuguide. Intervjuguiden er nemlig det som skal hjelpe med å lede en selv gjennom intervjuet. Slik er man forberedt på forhånd og ikke stiller blankt, men det er også viktig å kunne ha litt frihet i intervjuet også. Intervjuet er noe som angår begge parter og fungerer som en samtale, derfor er det viktig at man ikke blir «låst» i intervjuguiden (Dalland, 2020, s.83). Med det er det viktig at man forsøker å holde seg mest mulig avslappet, slik at man ikke blir revet med i nervøsitetens øyeblikk, og sliter med å komme videre i intervjuet. Slik kunne jeg heller få mer informasjon om et lite tema, enn lite informasjon om et stort tema. Slik som Dalland beskriver, brukes ikke det kvalitative intervjuet til å få informantens perspektiv på temaet, men også for å skape mening og forståelse som deretter fører til kunnskap (Dalland, 2020, s.68). Jeg ønsket innsyn i hvordan barnehagelærere jobber med lekekompetanse, og vurderte derfor at kvalitativt intervju ville være den mest gunstige metoden å ta i bruk.

Under intervjuene har jeg tatt notater og kategorisert dem etter hvilket spørsmål svarene gjelder, og tre svar hvor hver svar tilhører en av informantene. Slik ble det mer oversiktlig, og lettere å gå over likheter og ulikheter mellom de forskjellige svarene. Slik ble funnene strukturert for å forenkle prosessen før de skulle bli brukt i analysen.

3.2 Pålitelighet og gyldighet – Reliabilitet og validitet

Ved å ta i bruk kvalitativt intervju som metode, er reliabiliteten, eller påliteligheten, til de innsamlede dataene svært viktig. Det knytter seg til nøyaktigheten av undersøkelsens data, altså hvilke data som brukes, innsamlingsmåte, og hvordan de bearbeides (Christoffersen & Johannessen, 2012, s.23). Dette innebærer at man er klar over hvordan hele prosessen skal gå, og at man sørger for den er fri for unøyaktigheter i de ulike leddene (Dalland, 2020, s.63). Selv for at man har dette som utgangspunkt, kan det fortsatt forekomme flere ulike feilkilder i prosessen. I selve intervjuet kan det være feilkilder slik som at et spørsmål er oppfattet annerledes enn ment eller vice versa med svaret. Hvordan det innsamlede dataene blir brukt videre i prosessen og hvordan det blir forstått er også svært viktig. Det er på grunn av slike mulige feilkilder at det viktig med et godt forarbeid og fokus på selve gjennomføringen av arbeidet (Dalland, 2020, s.63).

Validiteten, eller gyldigheten, av dataene er også en svært viktig del av forskningsarbeidet, for å kunne gi troverdig kunnskap. Begrepet validitet står også for relevans, som går ut på hvor relevant de innsamlede dataene er i henhold til undersøkelsen (Dalland, 2020, s.43). Det er ikke bare kildene man innhenter dataene fra som er viktig, men også dataenes relevans til problemstillingen i seg selv (Dalland, 2020, s.63). Det å da skulle måle om de ulike indikatorene i en undersøkelse er valide eller ikke, er noe som ofte gjerne må ty til sann fornuft for. Fokuset er nemlig ikke at data er valide eller ei, men heller så valide som mulig å oppnå (Christoffersen & Johannessen, 2012, s.24).

3.3 Intervjuform og informanter

Under de omstendighetene vi har vært gjennom i denne tiden, som har vært sterkt preget av streik, mangel av personal grunnet covid-19, omgangssyke, og influensa, har intervjuene vært litt annerledes. Etter flere forsøk på å få intervjuer fra barnehager i nærområdet, og fått gjentatte avslag, gikk jeg over til å ta i bruk informanter jeg har en relasjon til. Dette ble godkjent av faglærerne på universitetet, da det var en større mengde studenter som slet med å få tak i informanter. Derfor ble det anbefalt å skaffe seg informanter, selv for at man hadde en personlig relasjon til dem. Jeg har selv en personlig til hver av informantene, og er klar over at dette kan ha hatt en effekt på intervjuprosessen. Grunnet problemstillingen gjeldende mangel av personal i hver av informantenes arbeidsplass, måtte intervjuene bli holdt utenom arbeidstid.

Informant A jobber i privat sektor som barnehagelærer samlet sett i et år. Han ble ferdig utdannet i 2022. Informant B jobber i privat sektor i en naturbarnehage, har jobbet på

samme barnehage i tre år, og vært pedagogisk leder i halvannet år. Han ble ferdig utdannet i 2021. Informant C jobber i kommunal sektor, vært pedagogisk leder i et år. Han ble ferdig utdannet i 2020. Denne informanten har også et års erfaring som ringevikar innen et bemanningsfirma for barnehager. Alle informantene er nyutdannede menn i 20-årene som jobber med de eldste barna i barnehagene.

3.4 Gjennomførelsen av den empiriske analysen

Hvor representativt er informasjonen?

Deltakerne er alle menn i 20 årene og som relativt nylig har utdannet seg fra samme universitet. Gruppen som ble valgt er svært snever, men etter begrensninger som ble satt av eksterne faktorer (streik i privat sektor, intervjuinvitasjoner ble avslått, mangel av personal pga. covid-19 og influensa). Til tross for dette tok jeg en avgjørelse om at deltakernes kjønn og alder ikke ville ha for stor innvirkning på deres profesjonelle vurdering.

Intervjuobjektene er personer jeg kjenner fra mitt personlige liv, som er mot normalt, men etter tillatelse fra UiS, grunnet de nevnte komplikasjonene, ble dette godkjent. Jeg tok også en beslutning i at intervjuobjektene kjønn ikke hadde grunn til å være et hinder. Etter omstendighetene under denne tidslinjen til denne oppgaven har vi studenter vært prisgitt de deltakerne vi har fått.

Ettersom UiS sendte en samlet forespørsel om intervju på vegne av alle studentene har jeg ikke hatt mulighet til å lydopptak under intervjuene. Dette har ført til at nøyaktigheten av intervjuenes innhold kan ha blitt rammet, da jeg har jobbet alene med denne oppgaven og ikke hatt noen andre til å notere for meg.

3.5 Erfaringer

I løpet av hele prosessen opplevde jeg at denne formen for datainnsamling var lærerik, på tross for at det var også faktorer som opplevdes som begrensende. Blant annet det å ikke kunne ta opp lyd under intervjuene, gjorde at det ble noe vanskeligere å få med alt av det som ble sagt i intervjuene. For å kunne ha fått økt utbytte i prosessen har jeg kommet frem til noen ulike ting jeg kunne gjort. Skriftlig svar fra deltakerne kunne ha hjulpet med deres formuleringer og for et enklere dokument å ta direkte sitater fra. Det kunne også ha vært positivt for empiriens del å ha hatt noen som har lengre yrkeserfaring. Videre ville det også kunnet vært mulig og tatt i bruk dikteringsfunksjonen i skriveprogrammet, da denne plotter

inn det som blir sagt fortløpende. På denne måten lagres ikke noen form for lydopptak på datamaskinen, men får fortsatt rimelig nøyaktige siteringer av det som blir sagt.

Det at jeg har kjennskap og relasjon til informantene jeg har hatt i intervjuprosessen. Dette er på grunn av at utvalget av andre informanter var for snevert, grunnet streik, mangel av personal grunnet covid-19, omgangssyke, og influensa. Dette kan komme frem som et etisk dilemma ettersom jeg har en relasjon til dem, dog dette ble til ettersom jeg hadde så å si ingen annen utvei for å klare å gjennomføre intervjuene. Til forskjell fra andre barnehagelærere jeg ikke har relasjon til, hadde jeg mulighet for tilgang til fritiden til informantene som gav større rom for å ha intervjuene. Informant 2 og 3 ble intervjuet samtidig, hvilket også kan være en faktor for hvordan intervjuene ble. Mye av det som ble svart, samsvarte med hverandre, men det ble tydelig hvis svarene ikke var like, da jeg noterte dem forskjellig. Det ble uttrykt at meningene var annerledes, og det ble heller ikke noe fokus på å ha en enighet i svarene heller. Videre er også det at svarene i intervjuene Etiske dilemma – fortolkning av svarene da notatene fra intervjuet er strukturert muntlig. Samtykke fra universitet – fikk beskjed at på grunn av de forholdene vi var under som studenter, at det var bedre å ta i bruk informanter man har relasjon til enn å ha for få eller ingen informanter.

4.0 Empiri:

I denne delen av oppgaven vil jeg legge frem funnene fra min empiri for å besvare problemstillingen min: «**Hvordan beskriver barnehagelærere sin medvirkning i barns utvikling av lekekompetanse?**». Jeg har delt det inn etter de ulike spørsmålene jeg har stilt, og inneholder svarene fra informantene som er tolket av meg, og ikke direkte sitater. Den største grunnen til dette er fordi jeg ikke hadde mulighet til direkte sitat ved hjelp av lydopptak.

4.1 Spørsmål fra intervju

Hvordan forstår du begrepet lekekompetanse?

Informant A forteller at lekekompetanse handler om hvor bra barna forstår samspillet, eller sammenhengen i lek. Det har med at barna får gode samspillsmønstre, og hvordan leken fungerer og blir opprettholdt.

Informant B svarer at lekekompetanse omhandler det at barna har evne til å gjøre seg attraktiv i lek – hvis et barn liker å leke, har de evnen til å lage en interessant lek. Det gjelder alle slags typer lek som gjør at barna opplever glede og koser seg i leken.

Informant C mener at lekekompetanse er sentrert rundt lek og regler, og sosiale koder gjeldende hva som er greit i hver lek. Eksempelvis kan et barn ha lav kompetanse i rollelek, mens det har høy kompetanse i boltrelek.

Hvorfor er det viktig at barn får lekekompetanse?

Informant A mener at lek er barns beste arena for læring på mange måter – slik som for eksempel kognitivt, motorisk, og språklig. Har man ikke det ikke eller ikke klarer å opprettholde det, mister man en svært viktig arena. Eksempelvis, hvis et barn ikke er motorisk flink og har dårlig språk – klarer ikke barnet å komme inn i leken, og blir deretter ikke stimulert språklig, og motorisk. I helhet blir det til en ond sirkel. Han la også til slutt at leken er også med på å lære barn sosial kompetanse.

Informant B svarer at gjennom lek kommer læring og sosial erfaring. Lek er det aller viktigste organet i barnehagen, og er viktig for relasjoner både med andre barn og voksne.

Informant C forteller at det er viktig at barn får lekekompetanse, ettersom de da vil leke lengre, leken får bedre kvalitet, de lærer mer, og får høy kompetanse innenfor en lek. Dette vil da gjøre det lettere for barna å akkomodere ny kunnskap, istedenfor å assimilere, som beskrives i Piaget sin kognitive teori. Det å få ny lekekompetanse i et allerede kjent felt, er lettere enn å lage en ny “mappe” og måtte erverve kunnskap helt fra bunn av. Når en har lekekompetanse, har man basiskunnskap i lek.

Eksempelvis hvis man er flink motorisk og kan klatre i et tre, er det lettere å lære noe annet mer fysisk krevende. Dette relateres til Dewey med henhold til overføring av kunnskap.

Hvordan vil du beskrive at barn lærer og utvikler sin lekekompetanse i lek med hverandre?

Informant A forteller at i leken er det mye erfaringer fra livet, ting barna vet, og informasjonsdeling – deler noe de vet og får nye elementer de ikke vet tilbake. Med dette blir de stimulerte av språk, og videreutvikler seg. Leker blir brukt i flere stadier, og evnen til å bruke leker utvikler seg også ettersom de klarer å forstå sammenhenger bedre. De vil

da kunne bruke tidligere informasjon og konkreter, til å danne det om til en egen lek. For eksempel å gjøre et eventyr om til rollelek på egenhånd.

Informant B mener at barn lærer av hverandre og desto nærmere de er i nivå – jo lettere er det for dem. For barn kan det være lettere å lære av andre barn versus å lære av voksne. For stort sprang i nivå kan være vanskelig, men også for mye for barnet å håndtere. Et lite barn og en voksen har så stort sprang mellom hverandre, at det kan være lettere for barnet å lære av andre barn da det er nærere i nivå.

Informant C beskriver at barn med lav lekekompetanse vil kunne lære ved å observere andre mer kompetente barn eller voksne – for å så kunne prøve det ut, som kan sees i sammenheng med den proksimale utviklingssonen av Vygotskij. Han nevner også at sitatet «Learning by doing, and reflecting» av John Dewey er knyttet sammen til dette.

Hvordan hjelper du barn med å utvikle sin lekekompetanse?

Informant A forteller at på hans avdeling har de fokus på smågrupper og språkgrupper, hvor sammensetningen av barn, og hvorfor de settes sammen, er gunstig for helheten. Lekegrupper er positivt for barn og gir et pusterom i forhold til en full barnegruppe på 20 hele dagen. Det er viktig å aktivt veilede de barna som man ser sliter i lek. Hvis man velger det “lette” og unngår å hjelpe barn som sliter, istedenfor det “vanskelige” som kan være å hjelpe de barna, vil det kunne hemme de barnas utvikling i sammenligning med barna som mestrer leken. De barna som ikke forstår det sosiale samspillet, vil deretter kunne bli utestengt fra lek. Et barn som ikke klarer å komme inn i leker, kan ofte begynne å ødelegge leken i frustrasjon, som gjør at de andre barna ikke vil leke med det. Da er det viktig at man jobber for å snu problemet med henhold til aktiv utestenging. Man må kunne fungere som et mellomledd i det sosiale spillet, fokusere på barna som strever med det mest, og kunne bruke planlagte lekegrupper sammen med voksne.

Informant B svarer at han planlegger og tilrettelegger for barna ved å legge til rette grupper, rommet, og leken. Eksempelvis ha en lekegruppe og være den som begynner leken, observerer prosessen og trekker seg vekk, og gir hjelp ved behov. Han hjelper barna ved å gi forslag og forstørre lekens spillerom – berike leken. Dersom et barn sliter i lek, vil han velge en lek det barnet kan og vise interesse for det, slik at andre barn kommer. Ved å gjøre det, gjør man barnet til en attraktiv lekekamerat, og hjelper å vise frem det barnets

kompetanse og evne til å leke med andre. Det er lettere å komme inn døra med en fot inn forbi dørkarmen.

Informant C beskriver at han tar i bruk lekegrupper og setter opp aktiviteter, slik som rollelek. Smågruppene vil være til hjelp slik at barna kan få lære av hverandre gjennom lek. I tillegg vil også det å sette opp rommet, den tredje pedagog, være viktig. Videre er det viktig å sørge for et godt miljø og sette regler. Man kan håndtere konflikter uten å stoppe leken, og beskytte pågående leker.

Hvordan skjer kartleggingsprosessen mht. lekekompetanse?

Informant A beskriver at et av de viktigste verktøyene er å observere, være aktivt deltakende eller i nærheten. Man observerer hvordan lekekompetansen til barnet er og hvilket nivå de er på, og ser etter om det er et mønster med atferd og mangel av evne. Ved å observere mer, får man mer å gå på og finner ut hva som bør jobbes med, og man får mer å kunne grunngi i kartleggingen. Man kan definere hvilke punkt barnet har behov for hjelp i henhold til, slik som for eksempel opprettholdelse av lek. Dersom et barn ikke klarer å opprettholde en lek, kan det forårsake at leken ødelegges, og barnet ikke fremstår som en attraktiv lekekamerat lenger. Den infoen man samler kan man også bruke til å informere resten av avdelingen, slik at man ikke står alene i å jobbe med det videre.

Informant B forteller at i hans barnehager tar de bruk Alle med – hvilket er et skjema som går ut på at man observerer hva det er som barna mestrer og kartlegger det. Det er ikke en direkte kartlegging av lek, men der er en del av det. Lek er noe organisk – dynamisk og i bevegelse – og kan ikke styres, men kan observeres. De bruker også TIM-skjema for flerspråklige barn – hvilket også er et observasjonsskjema. Med disse kan kanskje den proksimale utviklingssonen måles. Gode starter på dagen gjør det lettere å bygge på, og ved å ha en god relasjon til barna, blir det også lettere å kunne kartlegge.

Informant C svarer at i barnehagen han jobber i, tar de også i bruk Alle med skjemaet for å kartlegge ulike elementer – sosialitet, motorikk, lek, og trivsel. Det brukes hovedsakelig kun til bruk i foreldresamtaler. I spesielle tilfeller vil observasjoner brukes som grunnlag for å få satt inn eksterne organer for å hjelpe et barn. Vanligvis blir observasjonene gjort i løpet av hverdagen.

Hvordan sikrer dere at alle barna i barnehagegruppen har lekekompetanse?

Informant A forteller at de observerer hva som enkelte eller alle barna sliter med, da noen barn sliter mer enn andre. Ved å se hva som barna sliter med, kan det dannes planlagte leker med andre kompetente barn, for å danne en god lek, med en voksen på sidelinjen. Dette gjøres for å hjelpe med å gjøre en uattraktiv lekekamerat til en attraktiv en gjennom aktiviteter og leker som barnet faktisk mestrer. Det er viktig å ikke bare fokusere på det barnet ikke mestrer, men også det det mestrer. Videre er det å ta i bruk lekegrupper basert på observasjon og kompetanse viktig. Da kan man gi veiledning i lek ved å være aktivt med i leken eller i nærheten. Medbestemmelse kan også være utfordrende i lekegrupper, da for mye av det kan gjøre det vanskelig å utfordre barna i de områdene det er behov. Barna medvirker, men leken er fortsatt ledet av de ansatte.

Informant B svarer at det har en sammenheng med tilrettelegging, og at man kan for eksempel ha med barn som lærer vekk til andre barn. For å sørge for at leken forblir organisk, er det viktig å sette barn som passer sammen. Slik som eksempelvis dersom et barn må øve på språket, så kan det ta med bestevennen – som hjelper barnet å lære, samt at det blir en lek. Det er også mulig å inkludere et barn til, som gjør at det er større sjans for at de leker sammen senere. Med gode erfaringer er sjansen for at det gjentar seg større og det blir lettere.

Informant C beskriver at tilretteleggingen tas i bruk for å sikre barnas lekekompetanse, og det er viktig å verne om leken. Lek er noe som skjer naturlig og er dynamisk, og det er viktig at barn evner å bli med i lek. Ved behov, kan også eksterne organer settes inn der man i barnehagen ikke kan gjøre så mye mer.

Hva bruker dere kartlegging til ?

Informant A svarer at kartlegging, slik som ved bruk av Alle med, brukes til å nå målene, men også for å sikre at barna får en god hverdag. Det hjelper også for ens egen del å se hva der er man gjør, og hvordan det hjelper barna. Ved å kartlegge kan det være lettere å fokusere på det positive sammen med det negative, og tenke på hvordan det har vært, og hva som har fungert og gitt et godt resultat. I barnehagen er en god barnegruppe aldri tilfeldig, og viser arbeidet fra de var små til de kom til stor avdeling. Kartlegging brukes også videre til kompetanseheving på ulike områder, og viser til hvordan det er blitt jobbet med. Man kan derfor fokusere på hvorfor en god gruppe er god, hva som gjøres rett og

hvorfor det er bra, mens man for en dårlig gruppe ser etter hva å gjøre, hva kan forbedres, og hva fungerer allerede.

Informant B forteller at kartlegging hovedsakelig brukes til foreldresamtaler, for å finne en resurs, eller skaffe hjelp. For å få ekstern hjelp, må man ha et grunnlag for det.

Informant C beskriver at kartleggingen i barnehagen brukes aller mest til foreldresamtaler eller for å bygge et grunnlag for innsettelse av et eksternt organ, ettersom man må ha gode grunner for å inn et eksternt organ.

Er det noe mer du tenker er viktig i dette som ikke har blitt spurt om?

Informant A sier til slutt at det viktigste handler om å forstå og se helheten i situasjoner, slik som at barn som “ødelegger” for andre i lek ikke gjør det for å være stygge, men gjerne som en oppmerksomhetsfanger. Det er viktig å stille spørsmål til hvorfor det skjer, og ikke bare se på overflaten, men tenke dypere og se intensjonen. Voksenrollen har mye å si, og som pedagog er man en omsorgsfigur og en rollemodell – det man gjør selv ender barna opp med å gjøre selv.

Informant B svarer nei.

Informant C svarer nei.

5.0 Drøfting:

I dette kapittelet vil jeg drøfte funnene mine og analysere dem i belysning av teori for å svare på problemstillingen: «**Hvordan beskriver barnehagelærere sin medvirkning i barns utvikling av lekekompetanse?**». Informantenes beskrivelse av erfaringer og praksis, er med på å danne grunnlaget for denne besvarelsen.

5.1 Lekekompetanse og sosial kompetanse

Lekekompetanse er et vidt og komplekst begrep som kan være vanskelig å definere, ettersom ens individuelle forståelse av det kan variere mye fra person til person.

Informantene forklarer begrepet lekekompetanse på flere måter, men som sammen kan forstås som evnen til å kunne være med i et samspill i en lek, og kunne tilpasse seg etter behov for å fremstå som en attraktiv lekekamerat. En attraktiv lekekamerat kan forklares som et barn som evner å samhandle godt med andre, vil kunne tilpasse seg felleskapet

lettere og derved bli en synlig deltaker som kan tydeliggjøre sin plass (Utdanningsdirektoratet, 2018).

Informant B nevner også at barnets egen motivasjon til å leke er viktig. Ifølge Piagets teori om assimilasjon og akkomodasjon, omhandler det å assimilere seg om det å tilpasse seg (Askland & Sataøen, 2019, s.183). Dette henger sammen med det informantene har beskrevet at når et barn tilpasser seg til andre for å passe inn i leken, for å videre fremstå som en 'attraktiv lekekamerat'. Hvis den lekekompetansen og allerede formede skjemaene som et barn allerede har ervervet ikke passer sammen med de nye inntrykkene, må de akkomodere og tilpasse seg på nytt vis (Askland & Sataøen, 2019, s.181). Det at et barn så utfører en handling basert på ren observasjon uten tidligere kunnskap, kalles for imitasjon, som er den reneste formen for akkomodasjon (Askland & Sataøen, 2019, 183). For å kunne akkomodere, er det også viktig at barna har sosial kompetanse, som etter Wentzels (2005) definisjon, som blant annet innebærer det å kunne tilegne seg kontekstspesifikke sosiale mål som resulterer i positive handlinger og presentasjoner (Lillemyr, 2018, s,220). Disse vil ikke bare ha en effekt på selve barnet, men også de som er rundt det og er knyttet til situasjonen. Det er i dette hvor, slik som informant C har nevnt, at John Deweys kjente metafor for læring "Learning by doing" (Säljö, 2016, s.89) kommer inn, da barn lærer ved å observere for så å erfare det selv etterpå. Ved at barna observerer og deretter bruker disse 'nye skjemaene', gjør det at de klarer å assimilere, som igjen også er avhengig av sosial kompetanse.

5.2 Bruk av lekegrupper for økning av barns lekekompetanse

For å kunne definere et barns forskjellige kompetanser må disse kartlegges. Dette kan gjøres gjennom flere forskjellige medier og programmer, men all dokumentering begynner med det pedagogiske blikket (Tholin, 2013). Informant A nevner at observasjon er et av de viktigste verktøyene han har som barnehagelærer. Her nevner han også forskjellige voksenroller i leken, deriblant den observerende voksen. Her kan paralleller trekkes til den voksnes tilstedeværelse under barns lek og hvordan den voksne skal være observerende og ledende i leken (Williams, 2019). Informant B og C bruker også observasjon, men nevner også noen kartleggingsverktøy og hvordan de kan kategorisere styrker og svakheter i barnas kompetanse, som da hjelper informasjonsflyten i avdelingen. Informant C nevner at slike programmer og observasjoner kan hjelpe barn å få tilrettelagt ekstra støtte, som går under inkludering av alle i barnehagens hverdag. Dette passer godt opp mot teorigrunnlaget "Ansvar for at alle er inkludert er alltid den voksne sitt (Williams, 2019,

s. 23). Det er gjennom slik observasjon en kan finne de barna som trenger ekstra støtte, da er gjerne et av tiltakene gjennom lekegrupper/smågrupper. Alle informantene viser at de er bekjente med fenomenet lekegrupper og har personlig erfaring med dette. De har alle erfaring i å sette opp lekegrupper/smågrupper med fastsatte aktiviteter for å hjelpe barnas sosiale utvikling. Informant A nevner at hans avdeling har et større fokus på å sette sammen smågrupper, for hele avdelingen, da det er enklere å gi barna et pusterom i mindre grupper. Dette er en tilpasning som støtter opp om den sosiale utviklingen hos enkeltbarna. Selv om dette er en generalisert tilpasning med utgangspunkt i barnas beste, er det mulig at dette blir vanskelig å følge opp like nøye, dersom en barnehagelærer skal følge med på flere grupper samtidig. Informant B og C nevner også spesifikt rommet, som da faller i tråd med veilederen *Barns trivsel – voksnes ansvar* (Udir, 2018), der rommet/området blir nevnt og beskrevet som avskjermet og rolig, med få barn aktivisert om gangen. Det står også i rammeplanen at personalet skal organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere alle typer lek (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.20). Informant C ordlegger seg også med terminologien “den tredje pedagog”, en teori jeg ikke tok med i denne oppgaven, men som jeg ser i etterkant kunne ha vært berikende for teoridelen.

5.3 Voksenrollens viktighet for barns utvikling av lekekompetanse

Voksenrollen er noe av det viktigste for at barn skal kunne lære, bygge kompetanse og leke sammen med andre barn. Den ansattes tilstedeværelse er viktig under barns lek, og er viktigst i form av å være en observerende og ledende voksen (Williams, 2019, s.22). Slik som informant A nevner, er det viktig at man som barnehagelærer kan fungere som et mellomledd, og hjelpe barna i lek slik at de kan oppleve mestring. I dette er det viktig at man bruker det pedagogiske blikket og følge med på en situasjon og se forbi det ytre, for å følge med på situasjonens store og små elementer (Tholin, 2013, s.107). Dette kan ses i sammenheng med det informant A nevner gjeldende det å ikke kun se på det ytre dersom et barn fremstår som ‘ødeleggende’ i en lek, men heller være undrende og tenke seg frem til hva det kan komme fra. Ved å gjøre det vil man kunne hjelpe barnet det gjelder i slike situasjoner, men også for at alle barn skal være inkludert i helhet. Ansvar for at alle er inkludert ligger aldri på barna selv, og er alltid den voksne sitt (Williams, 2019, s.23).

5.4 Barn-barn relasjoner og viktigheten av den i lek

Alle informantene uttrykker hvor viktig det er at barna skal ha mulighet til å strekke seg mot det potensialet de kan nå, da også ved hjelp av jevnaldrende som er på noenlunde

samme nivå, om ikke litt høyere. Informant B nevner spesifikt at barn lærer av hverandre ved å være nærmere i nivå, jo lettere er det å kunne lære av hverandre, som er noe til motsetning av hva informant C henviser til. Informant C bruker et eksempel om et barn med lav kompetanse er rundt barn med høyere kompetanse, samt voksne, vil de kunne komme i Vygotskijs proksimale utviklingssone og deretter lære av det som det har observert. Dette følger samme retningslinjer som den nærmeste utviklingssonen (Vygotskij, 2001, henvist i Askland & Sataøen, 2019, s. 195), mens informant B muligens fokuserer mer på assimilering, da barna lettere lærer av hverandre ved å gjøre leken likt (Piaget, u.å., henvist i Askland & Sataøen, 2019, s. 183). Informant A sitt syn vil ligge under Vygotskijs teori om den proksimale utviklingssonen, da han forklarer at barn bruker erfaringer fra livet og disse erfaringene blir delt med hverandre gjennom lek, og tidligere observerte handlinger blir prøvd ut og formes til en egen form for lek. Her igjen er John Deweys metafor «Learning by doing» (Säljö, 2016, s.89) relevant.

6.0 Avslutning:

I denne oppgaven har jeg gått inn i temaet “lekekompetanse” og da mer spesifikt hvordan barnehagelærere tolker lekekompetanse. For å undersøke dette nærmere har jeg tatt Piaget og Vygotskijs teorier i betraktning. Videre har temaet blitt undersøkt gjennom empirisk datainnsamling, i form av kvalitative intervju. Disse intervjuene ble gjort med et mål; å finne ut hvordan beskriver barnehagelærere sin medvirkning i barns utvikling av lekekompetanse. Informantene hadde en nokså lik oppfatning av hva lek og lekekompetanse består av, som også stemte godt mot teorien jeg hadde funnet i forkant av intervjuene. Gjennom intervjuene har jeg fått et innblikk i hvor viktig lekegrupper er for barnas sosiale kompetanse, og hvordan barnehagelærere bruker et pedagogisk blikk for å finne de barna som trenger den ekstra hjelpen dette gir.

Etter en del refleksjon underveis i denne undersøkelsen har jeg ser jeg at det hadde gagnet både meg og oppgaven bedre dersom jeg hadde rettet fokuset mot lekegrupper spesifikt. Gjennom å endre fokuset fra lekekompetanse til lekegrupper og hvordan disse kan brukes for å øke barns lekekompetanse, kunne dette gjerne ha gjort mine undersøkelser mer håndfaste. Denne endringen hadde også gjort problemstillingen mer objektiv, da den ikke tar for seg individens oppfattelse av deres egen medvirkning i barns lekekompetanse. Ettersom det er et personlig spørsmål, kan det være utfordrende å forklare dette på en objektiv måte. En annen endring jeg også kunne gjort hadde vært og stilt informantene spørsmål med utsagn basert i relevant teori som de kunne sagt seg enig eller uenig i. Dette

kunne ha åpnet for at informantene fikk tatt stilling til disse utsagnene, som igjen hadde åpnet muligheten for flere diverse meninger med tydeligere begrunnelser.

Det jeg selv har erfart gjennom denne undersøkelsen er hvor uunnværlig en sterk kompetanse er hos barnehagelærere er og hvor viktig det er å ha et pedagogisk blikk i sosiale samhandlinger mellom barn. Dette er informasjon som jeg kommer til å ha med meg inn i min kommende rolle som barnehagelærer, og som jeg setter stor pris på at jeg fikk muligheten til å lære gjennom denne oppgaven.

7.0 Litteraturliste:

- Askland, L. & Sataøen, S. O.. (2019). *Utviklingspsykologiske perspektiv på barns oppvekst*. Gyldendal.
- Barnehageloven. (2005). *Lov om barnehager*. (LOV-2005-06-17-64). Lovdata.
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64#KAPITTEL_8
- Christoffersen, L. & Johannessen, A.. (2012). *Forskningsmetode for lærerutdanningene*. Abstrakt forlag AS.
- Dalland, O.. (2020). *Metode og oppgaveskriving*. (7. utg.). Gyldendal Akademisk.
- Gunnestad, A. (2019) *Didaktikk for barnehagelærere – en innføring*. (2.utg.). Universitetsforlaget
- Lillemyr, O. F.. (2018). *Lek på alvor – barn og lek – en spennende utfordring!*.(3.utg.) Universitetsforlaget.
- Säljö, R.. (2016). *Læring - en introduksjon til perspektiver og metaforer*. Cappelen Damm Akademisk
- Sjøvik, P.. (2020). *En barnehage for alle – spesialpedagogikk i barnehagelærerutdanningen*. (3.utg.). Universitetsforlaget.
- Tholin, K. R. (2013) *Omsorg i barnehagen*. Fagbokforlaget.
- Utdanningsdirektoratet. (2018.03.08). *Barns trivsel – Voksnes ansvar*. Udir.no.
<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/trivselsveileder/>
- Utdanningsdirektoratet (2018) 7. *Barns samspill i lek*. Barns trivsel – voksnes ansvar.
<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/trivselsveileder/7-Barns-samspill-og-lek/>
- Williams, P.. (2019). *Dette vet vi om barnehagen: Barns læring i fellesskap*. Gyldendal.

8.0 Vedlegg:

8.1 Vedlegg 1:

Intervjuguide – Lekekompetanse i barnehagen

Beregnet tidsbruk: 30 – 60 min

Problemstilling:

«Hvordan beskriver barnehagelærere sin medvirkning i barns utvikling av lekekompetanse?»

- 1. Hvordan forstår du begrepet lekekompetanse?**
- 2. Hvorfor er det viktig at barn får lekekompetanse?**
- 3. Hvordan vil du beskrive at barn lærer og utvikler sin lekekompetanse i lek med hverandre?**
- 4. Hvordan hjelper du barn med å utvikle sin lekekompetanse?**
- 5. Hvordan skjer kartleggingsprosessen mht. lekekompetanse?**
- 6. Hvordan sikrer dere at alle barna i barnehagegruppen har lekekompetanse?**
- 7. Hva bruker dere kartlegging til?**
- 8. Er det noe mer du tenker er viktig i dette som ikke har blitt spurt om?**

8.2 Vedlegg 2:**Vil du bli intervjuet til en bacheloroppgave om barns utvikling av lekekompetanse?**

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å være med på et intervju som omhandler spørsmål om barns lekekompetanse, utvikling av lekekompetanse og barnehagelærerens rolle.

I dette skrivet gis du informasjon om prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Jeg ønsker å forske på hvordan barn utvikler lekekompetanse i barnehagen og hvilken rolle barnehagelærere har i å støtte opp under denne utviklingen. Jeg vil også ønske å ha fokus på hvor viktig det er for barn å ha lekekompetanse i lek mellom hverandre

Intervjuet vil vare i 1 time. Informasjonen som innhentes under intervjuet vil analyseres og skape grunnlaget for videre arbeid mot en bacheloroppgave.

Problemstillingen for prosjektet mitt er: «Hvordan beskriver barnehagelærere sin medvirkning i barns utvikling av lekekompetanse?»

I intervjuet ønsker jeg å spørre deg om følgende tema:

- Lekekompetanse som begrep
- Viktigheten av å ha lekekompetanse
- Hvordan man hjelper barn å utvikle lekekompetanse

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får spørsmål om å delta pga. din stilling som barnehagelærer i barnehagen.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet innebærer det at du er med på ett intervju. Intervjuet vil vare i maks 1 time. Intervjuet vil ta for seg spørsmål om hva dine tanker som barnehagelærer om din rolle i barns utvikling av lekekompetanse, hva lekekompetanse er og hvorfor det er viktig for barn å få lekekompetanse.

Jeg vil ta notater fra intervjuet vårt på PC. Det vil ikke bli tatt lydopptak. Opplysningene jeg samler inn vil bli brukt i oppgaven, men alt vil holdes anonymt.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Det vil kun være meg som har tilgang til dine privatopplysninger. Informasjonen du gir i intervjuet vil bli anonymisert og delt med veileder og i selve bacheloroppgaven.
- Navn og kontaktopplysningene dine vil bli lagret på min datamaskin, og vil bli slettet etter at prosjektet er avsluttet.

Intervjudeltakerne vil ikke kunne gjenkjennes i publikasjonen.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes 01.06.2022. Ved prosjektslutt vil alle personopplysninger slettes.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Universitetet i Stavanger, Institutt for barnehagelærerutdanning, ved student Victoria Nordahl
- Email: 259757@uis.no eller Victoria.n.nordahl@gmail.com
- Tlf: 98474994

Med vennlig hilsen,

Victoria Nordahl

SAMTYKKEERKLÆRING

Jeg har mottatt og forstått informasjon om deltagelse i prosjektet barns utvikling av lekekompetanse og har fått anledning til å stille spørsmål.

Jeg samtykker til:

å delta i intervju

Tilpass avkryssingsboksene etter hva som er aktuelt i ditt prosjekt.

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca. 01.06.2022.

Prosjektdeltakers navn med blokkbokstaver:

.....
.....

.....
.....

(Signert av prosjektdeltaker, dato)